

2502

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2 listopada 2004 r.

w sprawie określenia szczegółowego sposobu i trybu postępowania prokuratorów wojskowych przy wnoszeniu sprzeciwów i wystąpień oraz przeprowadzaniu kontroli przestrzegania prawa

Na podstawie art. 115 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 i Nr 213, poz. 1802 oraz z 2003 r. Nr 228, poz. 2256) zarządza się, co następuje:

Rozdział 2

Właściwość, szczegółowe uprawnienia oraz czynności prokuratorów wojskowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb postępowania prokuratorów wojskowych w sprawach wymienionych w art. 115 ust. 1—4 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, zwanej dalej „ustawą”, w tym:

- 1) właściwość, szczegółowe uprawnienia oraz czynności prokuratorów wojskowych przy:
  - a) wnoszeniu do właściwego organu wojskowego sprzeciwu lub wystąpienia,
  - b) przeprowadzaniu kontroli problemowej lub kompleksowej przestrzegania prawa przez organy i przedstawicieli jednostek organizacyjnych wchodzących w skład sił zbrojnych lub podległych Ministrowi Obrony Narodowej, z wyłączeniem sądów wojskowych;
- 2) sposób i formę wnoszenia sprzeciwów i wystąpień;
- 3) sposób dokumentowania przeprowadzonej kontroli i jej wyników.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) prokuratorze — rozumie się przez to prokuratora lub asesora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury;
- 2) kontroli — rozumie się przez to kontrolę problemową lub kompleksową przestrzegania prawa przez organy i przedstawicieli jednostek organizacyjnych wchodzących w skład sił zbrojnych lub podległych Ministrowi Obrony Narodowej, z wyłączeniem sądów wojskowych;
- 3) postępowaniu wyjaśniającym — rozumie się przez to wyjaśnienie sprawy, o którym mowa w art. 115 ust. 1 ustawy;
- 4) przedstawicielach jednostek organizacyjnych — rozumie się przez to przedstawicieli jednostek organizacyjnych wchodzących w skład sił zbrojnych lub podległych Ministrowi Obrony Narodowej;
- 5) aktach — rozumie się przez to akta dokumentowania kontroli i jej wyników.

§ 3. 1. Czynności określone w rozporządzeniu prokurator podejmuje odpowiednio w stosunku do organów i przedstawicieli jednostek organizacyjnych objętych terytorialnym zakresem jego działania, określonym w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie tworzenia, znoszenia oraz ustalania siedzib i terytorialnego zakresu działania wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. Nr 159, poz. 1048, z 2002 r. Nr 142, poz. 1192 oraz z 2004 r. Nr 20, poz. 182).

2. Czynności określone w ust. 1 w stosunku do komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej podejmuje prokurator wojskowej prokuratury okręgowej.

3. Naczelny Prokurator Wojskowy może zlecić wojskowej prokuraturze okręgowej podjęcie czynności wobec podmiotów określonych w ust. 1, nieobjętych terytorialnym zakresem jej działania, w tym także w stosunku do komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej, jeśli przemawia za tym charakter sprawy.

4. Wojskowy prokurator okręgowy może zlecić podległej wojskowej prokuraturze garnizonowej podjęcie czynności w stosunku do podmiotów określonych w ust. 1, nieobjętych terytorialnym zakresem jej działania, jeśli przemawia za tym charakter sprawy. Nie dotyczy to spraw określonych w ust. 3.

5. Sprzeciw lub wystąpienie do właściwego organu wojskowego wnosi właściwy wojskowy prokurator garnizonowy lub wojskowy prokurator okręgowy, z tym że sprzeciw lub wystąpienie kierowane bezpośrednio do Ministra Obrony Narodowej wnosi wyłącznie Naczelny Prokurator Wojskowy.

§ 4. W toku postępowania wyjaśniającego oraz wykonywania kontroli, niezależnie od czynności określonych w art. 43 ust. 1 i art. 115 ust. 4 ustawy, prokurator ma prawo do:

- 1) swobodnego wstępu do obiektów i pomieszczeń zajmowanych przez organ lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej oraz wglądu do wszelkich dokumentów i innych materiałów dowodowych związanych z ich działalnością, z wyłączeniem spraw operacyjnych i mobilizacyjnych;

- 2) korzystania z pomocy specjalistów z poszczególnych zagadnień wojskowych;
- 3) zabezpieczania materiałów dowodowych;
- 4) zasięgania informacji od innych organów lub przedstawicieli jednostek organizacyjnych.

§ 5. 1. Prokurator wykonuje czynności określone w rozporządzeniu, z zastrzeżeniem § 4 pkt 1, w siedzibie:

- 1) wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury;
- 2) organu wojskowego;
- 3) kontrolowanego organu lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej.

2. Podstawą wejścia prokuratora na teren siedziby i wykonywania czynności określonych w rozporządzeniu jest okazanie wpisu w legitymacji służbowej o zajmowaniu stanowiska prokuratora lub asesora.

Rozdział 3

Postępowanie wyjaśniające

§ 6. 1. Prokurator przeprowadza postępowanie wyjaśniające w razie powzięcia wiadomości o naruszeniu przez organ wojskowy prawa oraz stwierdzenia okoliczności wpływających ujemnie na stan dyscypliny wojskowej i porządku wojskowego.

2. Podstawą wszczęcia postępowania wyjaśniającego jest pisemne polecenie prokuratora przełożonego.

§ 7. 1. Postępowanie wyjaśniające powinno być ukończone w ciągu miesiąca. W uzasadnionych wypadkach okres ten może być przedłużony na dalszy czas oznaczony przez prokuratora przełożonego.

2. Prokurator nie przeprowadza postępowania wyjaśniającego, jeżeli okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości, a także w sytuacji, gdy postępowanie co do tej samej sprawy zostało zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się; w takim przypadku wpływające materiały włącza się odpowiednio do akt zakończonego lub aktualnie prowadzonego postępowania wyjaśniającego.

§ 8. 1. Jeżeli spisanie protokołu w postępowaniu wyjaśniającym nie jest wymagane, prokurator sporządza notatkę urzędową, w której przedstawia, kiedy, gdzie i jaką czynność wykonał oraz jakie w jej wyniku poczynił ustalenia.

2. Każda osoba może złożyć prokuratorowi ustne lub pisemne oświadczenie dotyczące przedmiotu postępowania wyjaśniającego.

3. Prokurator nie może odmówić przyjęcia oświadczenia, jeżeli ma ono związek z przedmiotem postępowania wyjaśniającego.

§ 9. Jeżeli postępowanie wyjaśniające ustali, że nastąpiło naruszenie prawa lub zaistniały okoliczności wpływające ujemnie na stan dyscypliny wojskowej i porządku wojskowego, prokurator niezwłocznie sporządza i wnosi sprzeciw lub wystąpienie do właściwego organu wojskowego. O wniesieniu sprzeciwu lub wystąpienia zawiadamia się pisemnie osoby lub organy, których informacje doprowadziły do wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

§ 10. Jeżeli postępowanie wyjaśniające ustali, że brak jest podstaw do wniesienia sprzeciwu lub wystąpienia, prokurator zawiadamia o tym pisemnie osobę lub organ, których informacje doprowadziły do wszczęcia tego postępowania.

§ 11. Prokurator prokuratury nadrzędnej nad prokuraturą, która zakończyła postępowanie wyjaśniające, oraz prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej, w każdym czasie, może zlecić podjęcie i kontynuowanie tego postępowania, jeżeli przemawia za tym interes społeczny albo słuszny interes osoby lub organu, których sprawa dotyczy.

§ 12. W sprawach nieuregulowanych w rozporządzeniu do postępowania wyjaśniającego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, a w szczególności w dziale I rozdział 2 i rozdziały 7—9, w dziale II rozdziały 1, 2 i 4 oraz w dziale VIII rozdziały 1—6.

Rozdział 4

Sprzeciw i wystąpienie

§ 13. Prokurator wnosi sprzeciw przeciwko wydanym przez organy wojskowe niezgodnym z prawem zarządzeniom, decyzjom, orzeczeniom, rozkazom lub innym rozstrzygnięciom, w sytuacji gdy mogą być one uchylone lub zmienione albo zachodzi możliwość stwierdzenia ich nieważności na podstawie przepisów prawa bądź też wznowienia postępowania.

§ 14. 1. Prokurator wnosi sprzeciw do właściwego organu wojskowego nadrzędnego nad organem wojskowym, który wydał kwestionowane zarządzenie, decyzję, orzeczenie, rozkaz lub inne rozstrzygnięcie.

2. Wnosząc sprzeciw, prokurator może w uzasadnionym przypadku złożyć wniosek o wstrzymanie wykonania zarządzenia, decyzji, orzeczenia, rozkazu lub innego rozstrzygnięcia, do czasu załatwienia sprzeciwu.

§ 15. Sprzeciw zawiera:

- 1) oznaczenie prokuratora wnoszącego sprzeciw i adresata sprzeciwu;
- 2) powołanie podstawy prawnej;
- 3) oznaczenie organu wojskowego, który wydał zarządzenie, decyzję, orzeczenie, rozkaz lub inne rozstrzygnięcie objęte sprzeciwem;
- 4) wskazanie naruszonych przepisów prawa;

- 5) wniosek o uchylenie, zmianę lub stwierdzenie nieważności zarządzenia, decyzji, orzeczenia, rozkazu lub innego rozstrzygnięcia objętego sprzeciwem albo o wznowienie postępowania, a w razie potrzeby także wniosek o wstrzymanie wykonania zarządzenia, decyzji, orzeczenia, rozkazu lub innego rozstrzygnięcia, do czasu załatwienia sprzeciwu;
- 6) uzasadnienie;
- 7) oznaczenie terminu, w jakim oczekuje się załatwienia sprzeciwu;
- 8) pouczenie adresata sprzeciwu o obowiązku niezwłocznego, pisemnego zawiadomienia prokuratora o sposobie jego załatwienia.

§ 16. Prokurator kieruje wystąpienie, gdy:

- 1) naruszenie prawa w zarządzeniu, decyzji, orzeczeniu, rozkazie lub innym rozstrzygnięciu nie daje podstaw do ich uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności albo wznowienia postępowania;
- 2) uchylenie, zmiana, stwierdzenie nieważności lub wznowienie postępowania w sprawie niezgodnego z prawem zarządzenia, decyzji, orzeczenia, rozkazu lub innego rozstrzygnięcia jest niedopuszczalne z mocy prawa albo gdy wniesienie sprzeciwu lub innego prawem przewidzianego środka byłoby bezprzedmiotowe;
- 3) naruszenie prawa nastąpiło wskutek zaniechania organu wojskowego;
- 4) zachodzi potrzeba:
  - a) zaniechania lub usunięcia skutków działania niezgodnego z prawem,
  - b) podjęcia przez nadrzędny organ wojskowy lub organ kontroli czynności zapobiegających naruszeniom prawa,
  - c) zwrócenia uwagi na okoliczności wpływające ujemnie na przestrzeganie prawa, w szczególności dyscypliny wojskowej i porządku wojskowego,
  - d) podjęcia czynności przywracających naruszoną dyscyplinę wojskową i porządek wojskowy lub zapobiegających ich naruszeniom.

§ 17. 1. Prokurator kieruje wystąpienie do organu wojskowego, którego wystąpienie dotyczy.

2. W sytuacji, gdy prokurator uzna wniesienie wystąpienia do organu wojskowego za niewskazane albo wnioski zamieszczone w wystąpieniu nie mogą być załatwione przez określony organ wojskowy, kieruje wystąpienie do organu wojskowego nadrzędnego nad tym organem wojskowym.

§ 18. W wystąpieniu, poza określeniem adresata, powołaniem podstawy prawnej i związłym określeniem sprawy, prokurator:

- 1) wskazuje naruszone przepisy prawa albo okoliczności wpływające ujemnie na przestrzeganie prawa lub stan dyscypliny wojskowej i porządku wojskowego;
- 2) wskazuje osoby odpowiedzialne za stan niezgodny z prawem;
- 3) zamieszcza wnioski o sposobie usunięcia stanu niezgodnego z prawem i likwidacji jego skutków oraz o przedsięwzięciu odpowiednich działań profilaktycznych;
- 4) może wystąpić z wnioskiem o rozważenie celowości wszczęcia, przeciwko osobom określonym w pkt 2, postępowania przewidzianego w odpowiednich przepisach dyscyplinarnych;
- 5) oznacza termin, w jakim oczekuje na załatwienie wystąpienia;
- 6) poucza adresata wystąpienia o obowiązku niezwłocznego, pisemnego zawiadomienia prokuratora o sposobie jego załatwienia.

§ 19. Sprzeciw i wystąpienie mają formę pisemną i kierowane są wyłącznie do rąk własnych odpowiednich adresatów.

§ 20. Jeżeli w ciągu 30 dni od dnia wniesienia sprzeciwu lub wystąpienia organ wojskowy nie zawiadomi prokuratora o sposobie jego załatwienia prokurator wyjaśnia przyczyny braku zawiadomienia.

§ 21. 1. O każdym przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu lub wystąpienia oraz niezawiadomienia prokuratora o sposobie jego załatwienia prokurator powiadamia pisemnie prokuratora nadrzędnego, równocześnie przedstawiając zebrane w sprawie materiały.

2. Prokurator nadrzędny nad prokuratorem, który wniósł sprzeciw lub wystąpienie, informuje organ wojskowy nadrzędny nad organem wojskowym, do którego wniesiono sprzeciw lub wystąpienie, o okolicznościach określonych w ust. 1, a w razie potrzeby wnosi sprzeciw lub wystąpienie do nadrzędnego organu wojskowego.

Rozdział 5

Kontrola przestrzegania prawa

§ 22. Prokurator może przeprowadzić kontrolę:

- 1) z inicjatywy Ministra Obrony Narodowej;
- 2) na polecenie prokuratora przełożonego lub nadrzędnego;
- 3) na podstawie planu pracy wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury.

§ 23. 1. Przed rozpoczęciem kontroli prokurator opracowuje plan kontroli, w którym określa:

- 1) organy lub przedstawiciele jednostek organizacyjnych poddawane kontroli;
- 2) zagadnienia podlegające zbadaniu;
- 3) okres objęty kontrolą;
- 4) wskazówki metodyczne, uwzględniające w szczególności problemy, na które należy zwrócić uwagę, oraz wskazanie dowodów niezbędnych do dokonania ustaleń i sposobu ich badania;
- 5) podział zadań między kontrolującymi prokuratorami wraz z terminem przeprowadzania poszczególnych czynności oraz inne wskazówki o charakterze techniczno-organizacyjnym;
- 6) akty normatywne oraz niezbędną literaturę fachową.

2. Plan kontroli podlega zatwierdzeniu przez prokuratora przełożonego.

§ 24. Prokurator powiadamia zainteresowane organy lub przedstawiciele jednostek organizacyjnych o rozpoczęciu i zakończeniu kontroli.

§ 25. Kontrola powinna być ukończona w ciągu miesiąca, licząc od daty jej rozpoczęcia. W uzasadnionych wypadkach okres ten może być przedłużony na dalszy czas oznaczony przez prokuratora przełożonego.

§ 26. 1. Prokurator dokonuje ustaleń stanu faktycznego na podstawie zebranych w toku kontroli dowodów.

2. Prokurator może żądać od kierownika kontrolowanego organu lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej sporządzenia niezbędnych do kontroli odpisów, kserokopii lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i obliczeń opartych na dokumentach.

3. Zgodność odpisów, kserokopii i wyciągów oraz zestawień i obliczeń potwierdza kierownik kontrolowanego organu lub przedstawiciel jednostki organizacyjnej, w której one się znajdują.

§ 27. Zebrane w toku kontroli dowody prokurator zabezpiecza, w miarę potrzeby, przez:

- 1) oddanie na przechowanie, za pokwitowaniem, kierownikowi kontrolowanego organu lub przedstawicielowi jednostki organizacyjnej albo upoważnionemu przez wymienionych pracowników;
- 2) przechowanie w oddzielnym, zamkniętym pomieszczeniu w siedzibie kontrolowanego organu lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej;
- 3) odebranie, za pokwitowaniem i umożliwieniem sporządzenia ich kopii, od kontrolowanego organu lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej i przechowanie w siedzibie prokuratury.

§ 28. 1. W razie potrzeby prokurator może przeprowadzić oględziny.

2. Oględziny przeprowadza się w obecności kierownika kontrolowanego organu lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej, a w razie jego nieobecności — pisemnie upoważnionego pracownika.

§ 29. 1. Każda osoba może złożyć prokuratorowi ustne lub pisemne oświadczenie dotyczące przedmiotu kontroli.

2. Prokurator nie może odmówić przyjęcia oświadczenia, jeżeli ma ono związek z przedmiotem kontroli.

§ 30. Jeżeli ustalenia kontroli wskazują, że zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa, prokurator odstępuje w tym zakresie od dalszych czynności kontrolnych i wszczyna lub zleca wszczęcie postępowania karnego albo zawiadamia właściwego prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury oraz pokrzywdzonego.

§ 31. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli prokurator ustali, że nastąpiło naruszenie prawa albo że występują okoliczności wpływające ujemnie na stan dyscypliny wojskowej i porządku wojskowego, przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

§ 32. Wyniki przeprowadzonej kontroli prokurator omawia z kierownictwem kontrolowanych organów lub przedstawicielami jednostek organizacyjnych.

Rozdział 6

Dokumentowanie przeprowadzonej kontroli i jej wyników

§ 33. W celu udokumentowania kontroli zakłada się i prowadzi akta.

§ 34. Akta obejmują w szczególności zgromadzone w toku kontroli:

- 1) materiały, o których mowa w § 4 pkt 3 i 4 oraz § 26 ust. 2;
- 2) uwierzytelnione odpisy, kserokopie lub wyciągi dokumentów zawartych w aktach odrębnych postępowań;
- 3) protokoły, opinie i notatki urzędowe;
- 4) zarządzenia, decyzje, orzeczenia, rozkazy lub inne rozstrzygnięcia organów lub przedstawicieli jednostek organizacyjnych albo odpisy, kserokopie lub wyciągi z tych dokumentów;
- 5) kopie sporządzonych sprzeciwów lub wystąpień.

§ 35. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli prokurator dokumentuje w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli, w tym ustalonych nieprawidłowości, z uwzględnieniem przyczyn ich powstania, zakresu i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także wnioski wynikające z kontroli.

3. Protokół kontroli ponadto zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie prokuratora przeprowadzającego kontrolę;
- 3) nazwę kontrolowanego organu lub przedstawiciela jednostki organizacyjnej;
- 4) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 5) określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą;
- 6) wyszczególnienie załączników stanowiących część składową protokołu.

4. Jeżeli z wykonanej czynności kontrolnej nie został sporządzony protokół lub nie została ona utrwalona w inny sposób na piśmie, prokurator odnotowuje przeprowadzenie tej czynności w protokole kontroli.

§ 36. 1. Akta rejestruje się w księdze ewidencji czynności z zakresu kontroli przestrzegania prawa i profilaktyki prowadzonej w sekretariacie wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury przeprowadzającej kontrolę.

2. Aktem nadaje się kolejny numer, składający się z oznaczenia literowego liczby określającej pozycję w księdze, zakończonej ukośną kreską, po której wpisuje się dwie ostatnie cyfry roku kalendarzowego, w którym wszczęto kontrolę.

3. Sposób prowadzenia księgi, o której mowa w ust. 1, określają przepisy o biurowości prokuratur wojskowych w sprawach karnych.

§ 37. Dokumentowanie postępowania wyjaśniającego odbywa się na podstawie przepisów określonych w § 36 ust. 3, a w sprawach nieuregulowanych w tych przepisach odpowiednio na podstawie postanowień § 33, 34 i 36.

Rozdział 7**Przepis końcowy**

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *A. Kalwas*